

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, 18 אוגוסט, 2003

כ' אב תשס"ג

פטור מספר 5332

לכבוד

גב' עליזה רוזן

הממונה על חקיקת משנה

משרד המשפטים

רחוב צאלאת א-דין

ירושלים

הנדון: הודעה בעניין פטור מאישור הסדרים כובלים לפרסום ברשומות

מצ"ב הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לפרסום ברשומות, לפי סעיף 14 (ג) לחוק
ההגבלים העסקיים התשמ"ח – 1988.

בכבוד רב ובברכה,

2-נ/2

צפורה נחמו, עו"ד

רשמת הגבלים עסקיים

העתק: כבוד אב בית הדין להגבלים עסקיים, כבוד השופט יעדיאל, ביהמ"ש המחוזי,
רחוב צאלאת א-דין, ירושלים

רח' כנפי נשרים 22 ת.ד. 34281, ירושלים 91341   טלפון: 02-6556111   פקס: 02-6515330

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לפי חוק

ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988¹ (להלן -- החוק), אני מודיע כי ביום ט"ז באב תשס"ג (14 באוגוסט 2003) החלטתי לפטור בתנאים את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפריטיהם כלהלן:

מספר	שמות הצדדים	סוג ההסדר	הענף
	איגוד חברות הביטוח	פטור מאישור הסדר כובל שעניינו הקמת מערכת ממוחשבת לסליקת חיובים בתאונות מעורבות	ביטוח

פטור זה ניתן בתנאים הבאים:

1. חברות הביטוח מחוייבות להפעיל את המערכת הקיימת, לא באמצעות מרכז הסליקה של חברות הביטוח בע"מ, אלא על ידי גוף עצמאי, אשר אינו קשור למי מחברות הביטוח או לאיגוד.
2. על הצדדים חל איסור להעביר כל מידע העלול להפחית את התחרות בין הצדדים;
3. על הצדדים לבצע את המגעים ביניהם בקשר למערכת באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בכוח או בפועל;
4. על הצדדים לתעד בכתב את כל ההחלטות והפעולות הנוגעות למערכת, ולהמציאן לממונה על פי דרישה.
5. כל מבטח שיבקש להצטרף למערכת - בין אם הוא חבר באיגוד ובין אם לאו, יוכל לעשות כן.
6. איכות השירותים אותם תקנה המערכת למבטחים החברים בה ומחירם של שירותי אלה יהיו זהים.

תוקפו של פטור זה עד ליום 14 באוגוסט 2006 ועד בכלל.

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התשי"ס, עמ' 113.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיקי פטור מס' 5332 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ד"ר שטריט
הממונה על הגבלים עסקיים.

ירושלים, כ' באייר תשס"ג
18 באוגוסט 2003

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, כ' אב, תשס"ג

18 אוגוסט, 2003

פטור: 5332

בפקס: 03-5379339

לכבוד

עו"ד י. הלוי ו/או ג. כהן ו/או י. אלגואטי

ו/או ד. הלוי – לפיד ו/או נ. צור

דרך פתח תקווה 48

תל-אביב 61844

הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין – אגוד חברות הביטוח בישראל – האיגוד שימליץ
על ההסדר וכל מבטח אשר יצטרף למתווה לסליקה

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים
העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור בתנאים מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל
שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב ובברכה,

ה' ס/א

צפורה נחמו, עו"ד

רשמת הגבלים עסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל בתנאים להסדר שצדדים לו

איגוד חברות הביטוח וחברות ביטוח שיצטרפו להסדר

א. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר כובל. במסגרת ההסדר מבקש איגוד חברות הביטוח בישראל (להלן: "האיגוד") להפעיל במשותף מערכת סליקה להסדרת החיובים, הנובעים מחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן: "הפלת"ד"), צו הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), תשל"ח-1977 וצו הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), תשס"א-2001 (להלן: "צווי החציה"), בין חברות ביטוח הרכב השונות.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיוזגים, שוכנעתי כי בכפוף לתנאים המפורטים בסייפת החלטתי, הכבילות הנובעות מן ההסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק, כי עיקר ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

מטעמים אלו, ראוי ההסדר לפטור בתנאים לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

ב. "צווי החציה"

על פי סעיף 3(ב) לחוק הפלת"ד, למבטחים השונים אחריות (ללא הוכחת אשם) ביחד ולחוד כלפי נפגע בתאונת דרכים. על פי הכלל הקבוע בחוק, כל מבטח יפצה את הנוסעים שנסעו בכלי הרכב המבוטח על ידו (להבדיל מאחרים שנפגעו בתאונה מחוץ לכלי הרכב המבוטח).

לכלל זה חריגים, שעניינם בתאונות בין כלי רכב השונים במידה משמעותית זה מזה - אופנוע ורכב אחר, או רכב קל ורכב כבד. במקרים אלה קובעים צווי החציה את "תשלומי האיוון" של המבטחים, היינו - השיפוי לו זכאים המבטחים זה מזה בגין תאונות אלה. מטרתם של צווי החציה הוא לאזן את נטל התשלום בין המבטחים, מקום בו מקדמי הסיכון של כלי רכב לגרם היזק בתאונות דרכים, אינם מאוזנים באופן מובהק. השיפוי הוא בשיעור 50% מהפיצויים בגין נזקי גוף ששילם המבטח של הרכב הזכאי לשיפוי.

כך לדוגמא, מקום היו מעורבים בתאונה משאית ורכב נוסעים רגיל - ישפה מבטח המשאית את מבטח הרכב הרגיל בשיעור הקבוע בצווי החציה בגין החבויות הנובעות מנזקי הגוף של נוסעי הרכב הרגיל.

רח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

jerusalem@antitrust.gov.il

284627 / 5332

ג. ההסדר

עניינו של ההסדר נשוא הפטור המבוקש - הפעלה משותפת של מערכת סליקה (להלן: "**המערכת**"), שנועדה להעביר תשלומים באופן ממוכן בין מבטחי רכבים, מכוח סעיף 3(א) לפלת"ד ומכוח צווי החצייה. הצדדים למערכת הם כלל המבטחים שיבקשו להשתתף בה. ההסדר יחול על תאונות בהן נטלו חלק כלי הרכב המבטחים בפוליסות חדשות, ללא השתתפותה של אבנר.

בכוונת האיגוד (המהווה "איגוד עסקי" כהגדרתו בסעיף 5 לחוק ההגבלים העסקיים), להמליץ לחברות הביטוח ליטול חלק במתווה. כל חברת ביטוח שתצטרף להסדר תתחייב לפעול על פיו.¹ יחד עם זאת, ההסדר אינו מחייב חברת ביטוח כלשהי להשתתף בו, וכל חברה יכולה לפרוש הימנו.

מטרת מערכת הסליקה המשותפת היא ניהול גבייה ממוחשבת של השיפויים, על בסיס קביעת החוק או צווי החצייה בלבד - בין המבטחים המעורבים בתאונה. האיגוד ביקש להפעיל את המערכת על ידי חברה קיימת ששמה "מרכז הסליקה של חברות הביטוח בע"מ" ולעניין זה אתיחס בהמשך. הפעלת המערכת תמומן באמצעות תשלום מראש של סכום שייקבע בין המבטחים, המורכב מתשלום אחד קבוע ואחד לכלל הצדדים, וכן תשלום קבוע לפי כל הודעת חיוב שתעביר המערכת למבטח.

האיגוד הציג בפני את היתרונות שיצמחו לו, ליתר המבטחים, ולציבור כולו, מהקמת מערכת הסליקה. היתרון המרכזי עליו הצביע האיגוד הנו גבייה יעילה של תשלומים אשר העברתם מחויבת על פי חוק.

המפקח על הביטוח הביע הסכמתו לקיומה של מערכת סליקה כמתואר.

ד. השפעת ההסדר על התחרות

עד ליום 1 בינואר 2003 ניהל תאגיד משותף לכלל המבטחים - "אבנר" את ההסדרים המשותפים לכלל חברות הביטוח, ובין היתר עסק גם בנושא הנדון. ביום 31 ביולי 1997 חוקק בכנסת חוק ביטוח רכב מנועי (ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת והסדרים לתקופת מעבר והוראות לעניין אבנר), התשנ"ז-1997 (להלן: "**חוק לביטול אבנר**"). החוק לביטול אבנר נועד להגביר את התחרות בענף הביטוח על ידי ביטול הדרגתי של קיומו של "אבנר" בתהליך. מהותו של החוק לא היתה פירוק משפטי של החברה אלא פירעון כלל התביעות הישנות ללא יצירת כסויים ביטוחיים חדשים (תהליך המכונה "Run Off"). החוק לביטול אבנר כולל גם מעבר לתעריפים תחרותיים, והעברת הסיכון הביטוחי לכתפיהן של חברות הביטוח.

עם השינוי בשוקי הביטוח לרגל הפסקת פעילותה של "אבנר", נתהוו חללים, בין היתר ככל שמדובר ביישום צווי החצייה. האיגוד מעוניין למלא את חלל זה באמצעות מתווה הסליקה הממוחשבת.

לאחר שבחנתי את ההסדר, מצאתי כי ככלל, יש בו כדי להשיג יעילות: ההסדר מאפשר העברה יעילה של תשלומים, אשר חברות הביטוח מחויבות להעבירן על פי חוק. בד בבד, שוכנעתי כי בכפוף לתנאים הקבועים בסיפת החלטתי, ההסדר אינו פוגע פגיעה של ממש בתחרות: **ראשית**, מערכת הסליקה הממוחשבת תעסוק אך ורק בחיובים שבין מבטחים בתאונות בהם השתתף רכב קל אחד או יותר ואופנוע אחד או יותר, או רכב קל אחד או יותר ורכב כבד אחד או יותר, כהגדרתם בצווי החצייה. מדובר בחלק שולי בלבד מתאונות הדרכים: התביעות הנובעות מהתאונות עליהן חלים צווי החצייה

מהוות חלק מזערי מכלל התאונות: כ-1% מסך כמות התביעות וכ-2-3% מסכומן.² שנית, המערכת תטפל בנושא נקודתי בלבד. על מנת לקבע תפקידה של מערכת הסליקה בתחומים הנדונים בבקשה זו בלבד, מצאתי לנכון להתנות את פעילות המערכת בתנאי האוסר על הכנסת שינויים במערכת. שלישית, קיומה של מערכת מעין זו עשוי להעלות חששות תחרותיים כי החברה המשותפת תהווה כר לשיתוף פעולה בין הצדדים גם בעניינים שאינם קשורים ישירות להפעלתה של המערכת. בשל חשש זה, ועל רקע תיאומי העבר בגינם הורשעו חברות ביטוח בעבירות על חוק ההגבלים העסקיים, ראיתי לנכון לקבוע תנאי אשר יחייב את חברות הביטוח להפעיל את המערכת הקיימת, לא באמצעות מרכז הסליקה של חברות הביטוח בע"מ, אלא על ידי גוף עצמאי, אשר אינו קשור למי מחברות הביטוח או לאיגוד. כן נקבעו תנאים האוסרים על הצדדים להעביר כל מידע העלול להפחית את התחרות בין הצדדים; לבצע את המגעים ביניהם בקשר למערכת באופן המצמצם כל ויכוח להפחתת התחרות בכוח או בפועל; לתעד בכתב את כל ההחלטות והפעולות הנוגעות למערכת, ולהמציאן לממונה על פי דרישה. רביעית, ראיתי לנכון להבטיח בתנאי כי כל מבטח שיבקש להצטרף למערכת - בין אם הוא חבר באיגוד ובין אם לאו, יוכל לעשות כן. כמו כן קבעתי תנאי המחייב כי איכות השירותים אותם תקנה המערכת למבטחים החברים בה ומחירם של שירותי אלה יהיו זהים. כך תשמש המערכת כל מבטח הפועל בישראל, באופן שוויוני.

משך הזמן הראוי לדידי למתן הפטור על תנאיו הנו שלוש שנים ממועד מתן הפטור. נראה כי זהו פרק הזמן הסביר להתקשרות. יצוין בהקשר זה כי אין במקרה דנן הקמה של מערכת חדשה. בכוונת האיגוד לעשות שימוש בתשתית מרכז הסליקה שליד חברות הביטוח, ולכן הקמת המערכת אינה כרוכה בעלויות נוספות.

ה. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש. בכפוף לתנאים המפורטים להלן:

I הגדרות

בתנאים אלה יהיו למונחים הבאים הפירוש המופיע לצדם להלן:

- "האיגוד" - איגוד חברות הביטוח בישראל;
- "המערכת" - מערכת סליקה משותפת (שירותי התחשבות ממוכנים) לחיובים הקמים בגין צווי החציה;
- "הצדדים" - איגוד חברות הביטוח וכל מבטח שיצטרף להסדר;
- "מבטח" - כהגדרתו בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970;
- "צווי החציה" - צו הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), תשל"ח-1977 וצו הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), תשס"א-2001;

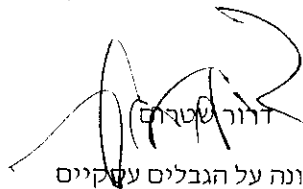
¹ מדובר ב"קביעת קו פעולה על ידי איגוד עסקי" - ראה לעניין זה: ה"ע 465 (י-ם) דטה-קאר בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים, הגבלים עסקיים 3001542 וכן: קיום הסדר כובל - פעילות איגוד סוכנות השחקנים - קביעה על פי סעיף 43, 1994 הגבלים עסקיים 3003746.

למונחים אחרים שבתנאים אלה תהא המשמעות הנודעת להם בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"א-2001.

II תנאים מהותיים

1. המערכת תעסוק אך ורק בהעברות תשלומים בין מבטחים אשר נובעים במישורין מההוראות הקבועות בצווי החצייה. המערכת לא תעסוק בכל פעילות נוספת. הצדדים לא יבצעו במערכת כל שינוי המרחיב את פעילותה, אלא לאחר אישור הממונה או בית הדין;
2. הפעלת המערכת תתבצע על ידי גוף עצמאי אשר אינו אדם קשור למבטח, אינו מוחזק על ידי מי מן המבטחים או על ידי האיגוד, ואינו מחזיק במי מן המבטחים או באיגוד;
3. הצדדים לא יעבירו ביניהם מידע למעט מידע הדרוש לצורך פעילותה התקינה של המערכת, ולמעט מידע שהעברתו מותרת על פי חוק. בכלל זה לא יעבירו הצדדים ביניהם מידע הכולל פרטים הנוגעים לתכניות עסקיות כלליות או פרטניות של הצדדים, בין בעבר ובין בעתיד; מידע הנוגע למחירים הנגבים על ידי הצדדים; מידע בדבר מאפייני שירותים אחרים שמעניקים הצדדים; בסיסי נתונים שבידי הצדדים; מידע על לקוחות של הצדדים; או כל התקשרויות בעבר או בעתיד, למעט מידע כאמור שהפך לנחלת הרבים;
4. כל ההחלטות המהותיות של הצדדים הנוגעות למערכת, יתועדו בכתב טרם או בעת עשייתן כך שכל כתב יישמר ויומצא לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה; מבלי לגרוע מכלליות האמור, יתועד פרוטוקול מלא מכל פגישה בין הצדדים בקשר למערכת, כולם או מקצתם;
5. שירותי המערכת יעמדו לרשותו של כל מבטח, בתנאי שוויון מהותי, הן מבחינת טיבם, איכותם ומחירם;
6. זולת אם נקבע במסמך זה במפורש אחרת, או לפי כל דין, כל מגבלה החלה על תאגיד מכוח תנאים אלה, חלה גם על כל נושא משרה בתאגיד, על כל עובד בתאגיד, על כל שלוח של תאגיד ועל כל יועץ לו, ועל כל שלוח או חליף של מי מאלה - והכל בין מכוח דין או הסכם ובין בפועל;
7. כל ספק בדבר תחולתם של תנאים אלה, פרשנותם או בדבר דרך יישומם - יובא להכרעת הממונה; משך פטור זה יקבע לשלוש שנים.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכולל עליו ניתן הפטור.

דורון שטרימאן
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ט אב, תשס"ג

17 אוגוסט, 2003

² הנתונים מתייחסים לשנים 2000-2002.

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, ט"ז' באב תשס"ג

14 באוגוסט 2003

פטור: 5332

בפקס: 03-5379339

לכבוד

עוה"ד י. הלוי ו/או ג. כהן ו/או י. אלגואטי

ו/או ד. הלוי – לפיד ו/או נ. צור

דרך פתח תקווה 48

תל-אביב 61844

**הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין – אגוד חברות הביטוח בישראל – האיגוד שימליץ
על ההסדר וכל מבטח אשר יצטרף למתווה לסליקה**

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב ובברכה,

צפורה נחמו, עו"ד

רשמת הגבלים עסקיים

י. הלוי עורכי דין

J. Halevy Advocates

Joseph Halevy, Adv.

Yanir Algoeti, Adv.

Gil Cohen, Adv.

Dikla Halevy Lapid, Adv.

Natalie Zur, Adv.

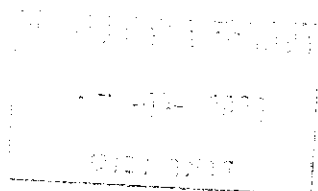
יוסף הלוי, עו"ד

יניר אלגוטי, עו"ד

גיל כהן, עו"ד

דקלה הלוי לפיד, עו"ד

נטלי צור, עו"ד

14 אפריל, 2003

לכבוד

מר אביגדור קפלן

יו"ר איגוד חברות הביטוח בישראל

א.נ.

הנדון: בקשה לממונה על הגבלים עסקיים בעניין סליקת קל - כבד

רצ"ב בקשה בנדון לממונה על הגבלים עסקיים מטעם האיגוד. מר זאב אבן חן, מנכ"ל האיגוד, חתם כבר על הבקשה. אודה לך אם תצרף גם את התימתך.

בכבוד רב,
י. הלוי, עו"ד

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988

בקשת פטור מאישור הסדר כובל

בהתאם לס' 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), מוגשת בזה בקשה לפטור מאישור בית הדין, והסדר כובל שפרטיו כדלקמן:

1. הצד להסדר המבקש את הפטור -
אגוד חברות הביטוח בישראל (להלן: "האיגוד")
משד' רוטשילד 39 תל אביב
ע"י ב"כ עוה"ד י. הלוי ו/או
ג. כהן ו/או י. אלגואטי ו/או
ד. הלוי-לפיד ו/או נ. צור
מדרך פתח-תקווה 48 ת"א 61844
טל: 6888065 - 03 פקס: 5379339 - 03
2. הצדדים האחרים להסדר - האיגוד שימליץ על ההסדר וכל מבטח אשר יצטרף למתווה לסליקה ממוחשבת בתביעות מעורבות המצורף כנספח א' לבקשה זו (להלן: "המתווה").
3. צורת ההסדר - בכתב על ידי חתימה על מכתב בנוסח נספח ב' - ויכול שהדבר יעשה בעקבות המלצת האיגוד.
4. תיאור המסמכים הקובעים את ההסדר - המתווה מתאר את אופן ההתחשבות הממוכן בתביעות מעורבות ואילו נספח ב' מהווה את המסמך לפיו מקבל על עצמו מבטח את הוראות המתווה.
5. הנכס או השירות נשוא ההסדר - שירותי התחשבות ממוכנים בין מבטחים שיישמו את הוראותיהם של צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים) התשס"א - 2001, צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), התשל"ה - 1977 (להלן: "צווי החציה") וסעיף 3(ב) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה - 1975 (להלן: "חוק הפלת"ד").
6. מהות הכבילה ופרטים עליה - המלצת האיגוד להתקשר במתווה וההתחייבות לפעול לפי המתווה.
7. תקופת ההסדר הכובל - 5 שנים.
8. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין -

רקע

1. 8. סעיף 3(ב) לחוק הפלת"ד מורה, כדלקמן:

"נפגע אדם מחוץ לכלי הרכב בתאונת דרכים שבה היו מעורבים מספר כלי רכב, יהיו הנוהגים חייבים כלפיו יחד ולחוד; בינם לבין עצמם ישאו בנטל החיוב בחלקים שווים. לענין חלוקת החבות בין הנוהגים לפי סעיף קטן זה, רואים כלי רכב כמעורב בתאונת דרכים אם בעת התאונה היה מגע בינו לבין כלי רכב אחר או בינו לבין הנפגע."

8.2. האחריות של כל מבטח היא כלפי הנוסעים המצויים ברכב המבטח על ידו, אולם במקרה שאדם נפגע מחוץ לרכב (להלן: "הולך רגל") ומעורבים בתאונה יותר מרכב אחד, נושאים המבטחים של כלי הרכב בתשלום הפיצויים להולך הרגל, בחלקים שווים¹. יודגש כי, האחריות של המבטחים המעורבים, כלפי הולך הרגל היא ביחד ולחוד.

8.3. אם מבטח שילם פיצויים להולך רגל בשיעור העולה על חלקו, זכאי לשיפוי מיתר המבטחים המעורבים לפי סעיף 3(ב) לחוק הפלתי"ד.

8.4. עקרונית, צוי החציה מסדירים השתתפות של המבטח של רכב כבד בפיצויים שמשלם הרכב הקל יותר. הרציונל להשתתפות זו נובע מכך, שחוק הפלתי"ד משית אחריות ללא אשם וכן מן העובדה שהמבטח מכסה את כל יושבי הרכב המבטח, ללא קשר לאשם הרובץ עליהם². הוראה זו של הדין עושה עוול לבעלי הרכבים הקלים, הואיל והסיכון הטמון בהם גדול יותר מזה הטמון בכלי הרכב הכבד - וסיכון זה אינו ממותן על ידי נהיגה זהירה, הואיל והיא אינה נלקחת בחשבון בתשלום הפיצויים.

לדוגמא, מכונית פיאט הנהוגה בידי נהג זהיר ביותר מתנגשת במשאית, אשר נהגה אינו זהיר. במקרה זה, ללא צווי החציה, היה המבטח של הפיאט נושא במלוא הפיצויים לנפגעים ואילו המבטח של המשאית היה נושא במלוא הפיצויים לנהג הנוהג במשאית. סכומי הפיצויים שנושא המבטח של הפיאט גדולים לאין ערוך מאלו של נהג המשאית וזאת משתי סיבות: האחת - מספר הנוסעים בד"כ במכונית פרטית רב יותר מזה שבמשאית. השניה - נזקי הגוף הנגרמים ליושבי מכונית הפיאט גדולים שבעתיים מנזקי הגוף שנגרמים לנוסעי המשאית. מאחר והמבטח של הפיאט אינו יכול לטעון כי יש להפחית את הפיצויים, בגלל שהנהג של הפיאט זהיר יותר, נולד הרעיון להקל עמו באמצעות צווי החציה. לו חוק הפלתי"ד לא היה מושתת על עקרון של אחריות ללא אשם, לא היה צורך בצווי החציה.

הצורך במתווה

8.5. עיינו הרואות, סעיף 3(ב) לחוק הפלתי"ד וצווי החציה מחייבים שיפוי והשתתפות בין מבטחים - עניין היוצר את הצורך בהתחשבות ביניהם. תביעות מעורבות הנשענות על פוליסות שהוצאו עד ליום 1.1.03 טופלו ע"י אבנר, אך מכוח הדין אין אבנר רשאית להמשיך ולטפל בתביעות הנסמכות על פוליסות שהונפקו מהמועד האמור ואילך.

8.6. בנסיבות אלה, בכוונת האיגוד להציע לחברות הביטוח מנגנון חילופי, אשר מפורט במתווה.

מהות ההסדר

8.7. מהותו של ההסדר הוא התחשבות ממוכנת ואין הוא משנה את החיובים המהותיים לפי החיקוקים דלעיל.

8.8. המתווה יוצר מערכת בקרה מוסכמת וזאת כדי לוודא שהחיובים נכונים.

8.9. מבטת שאיננו חבר באיגוד יכול להצטרף להסדר.

התועלת במתווה

8.10. ההשתתפות לפי סעיף 3(ב) לחוק הפלת"ד וצווי התציה, איננה מתייחסת רק לתשלום חד פעמי לנפגע. במלים אחרות, תשלומים של מבטח אינם מתמצים בתשלום אחד לנפגע, אלא עקב התאונה משולמת סדרה שלמה של תשלומים עיתיים, כגון: תשלומים תכופים, תשלומים שוטפים לנותני שירותים רפואיים וקופות החולים, ותשלומים למיטיבים אחרים.

8.11. ביצוע כהלכה של סעיף 3(ב) לחוק הפלתי"ד וצווי החציה יגרום לכך, שישולמו הפיצויים הנכונים וכתוצאה מכך גם ייקבעו דמי ביטוח נכונים יותר, יתר על כן, יופחת העוול שנגרם לבעלי הרכבים הקלים עקב היעדר עקרון האשם³.

היעדר הפגיעה בתחרות וטובת הציבור

8.12. ההסדר הנדון איננו יכול להיחשב כפוגע בתחרות, משום שמטרתו לבצע את הוראות הדין. קל וחומר, כאשר יש אינטרס ציבורי לכך שהדין יאכף וכתוצאה מכך יקבעו דמי הביטוח הנכונים.

3.13. ההסדר יתרום לתגשמות תכליתם של סעיף 3(ב) לחוק הפלת"ד וצווי החציה וזאת לטובת הציבור משום שכתוצאה מכך ישולמו דמי ביטוח נכונים יותר ע"י המבוטחים.

3.14. הכבילה נשוא ההסדר היא בכך שמנגנון הביצוע של החיקוקים דלעיל, יעשה במתווה מסוים. זוהי כבילה זניחה או שולית במהותה שבוודאי איננה פוגעת בתחרות בין חברות הביטוח. הגברת תשלומי האיוון יוצרת התאמה נכונה יותר בין דמי הביטוח לבין תשלום הפיצויים, שהרי דמי הביטוח הרווחים כיום מבוססים על כך שהיה בעבר מנגנון שביצע את החיקוקים דלעיל. כתוצאה מכך גם המלצת האגוד להצטרף להסדר אינה יכולה להחשב כפוגעת בתחרות.

15.8. ההסדר הנדון הוא טכני במהותו, היינו, קובע את דרך קיום החיובים ואינו יוצר חיובים מהותיים השונים מהדין. לפיכך, גלוי וברור שהיתרונות לטובת ההתייעלות העסקית ולטובת הציבור גדולים לאין ערוך מהפגיעה בתחרות, אם היא קיימת.

עמדת המפקח על הביטוח

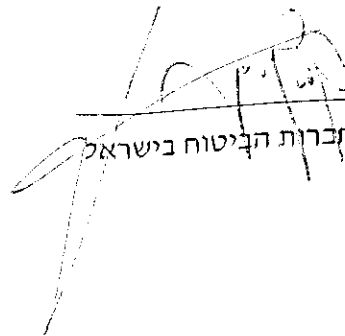
8.16. המפקח על הביטוח תומך בהסדר המוצע.

על יסוד האמור לעיל, מתבקש כבוד הממונה על ההגבלים העסקיים להיעתר לבקשה.

¹ כל המידע בדף זה נלקח ממסמכים שהוגשו לרשות המבחנים, ונמצא כי המידע אינו נכון או שיש בו חוסר תאמת. המידע אינו מהווה חלק מהמבחן, והוא אינו מהווה חלק מהמבחן.

העתקי המסמכים המתוארים בס' 4 מצורפים בזה.

אנו מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו. כל הפרטים המשפטיים והטעונים המשפטיים הם על פי התייעצות עם היועץ המשפטי של האיגוד וחוות דעתו (בעל-פה).

חתימה וחתימת :
 אגוד חברות הביטוח בישראל

שם : אביגדור קפלן וזאב אבן חן

תאריך : 14.7.03